

STM/2299/2019

Kuntien rooli palvelujen tuottajina

Kysymys 1.

*Tulisiko kunnilla olla **oikeus tuottaa laissa tarkemmin määriteltyjä** sosiaali- ja terveyspalveluja osana maakunnan palvelutuotantoa, jolloin kunnille maksettavista korvauksista säädettäisiin lailla?*

Kyllä

Perustelut: Pitkien etäisyyksien maakunnassa kunta voi toimia lähipalveluiden tuottajana kunnan omalle väestölle tai sovittaessa toimia myös alueellisena palvelujen tuottajana. Toisaalta on huomioitava, että jos sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuu tulee maakunnille, niin mikäli kunnilla olisi oikeus tuottaa palveluja maakunnan voimatta estää, niin palvelujen tuotannosta tulisi hyvin monimuotoinen, hallitsematon ja epätasa-arvoinen rypäs palveluja, joihin järjestämisvastuullinen toimia ei voisi puuttua.

Kysymys 2.

*Tulisiko kunnalla olla **mahdollisuus tuottaa** sosiaali- ja terveyspalveluja osana maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvia palveluja? Tässä tapauksessa **maakunta tekee päätöksen ja solmii sopimuksen kunnan kanssa.***

KYLLÄ:

Perustelu: Palvelutuotannossa voi tulla tilanteita, joissa järjestämisvastuullinen maakunta ei voi itse tuottaa palveluja, eikä pitkien etäisyyksien Lapissa välttämättä löydy yksityistäkään toimijaa palveluntuottajaksi, Tällöin tulisi olla mahdollista, että vanhana toimijana kunta voisi tuottaa palveluja sovittuaan asiasta maakunnan kanssa.

Mikäli kunnilla olisi mahdollisuus tuottaa palveluja, kuinka todennäköisesti kuntanne käyttäisi tätä oikeutta? Erittäin todennäköisesti 5 – 1 Hyvin epätodennäköisesti.

Vastaus: 4

Kysymys 3.

*Tulisiko kunnalla olla **laissa säädetty velvollisuus tuottaa** sosiaali- ja terveyspalveluja osana maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvia palveluja, jolloin kunnille maksettavista korvauksista säädettäisiin lailla? Tässä tapauksessa maakunnalla ei olisi oikeutta estää kuntaa tuottamasta palveluja, eikä kunnilla olisi oikeutta olla tuottamatta palveluja.*

Kyllä

Perustelu: Kunnalla on paljon velvoitteita tuottaa sote-palveluita ja jos lainsäädännön uudistuksessa velvoitteita edelleen tulee, niin silloin kunta nämä velvoitteet täyttää. Terveystyön edistäminen/ehkäisevä työ voisi olla sellainen palvelu joka voitaisiin velvoittaa kuntien tehtäväksi.

Toisaalta on huomioitava, että mikäli kunnilla olisi velvollisuus tuottaa joitain sote-palveluja, niin todennäköisesti palvelujen laatu ja saatavuus vaihtelisivat kunnasta toiseen, eikä kansalaisten palvelujen yhdenvertaisuus nykyisestä näiltä osin kohentuisi.

Kysymys 4.

Tulisiko kunnilla olla maakunnan palvelutuotantoon nähden **oikeus** (yleisen toimivallan perusteella) **tuottaa palveluja omalla verorahoituksellaan**, ilman maakunnan maksamaa korvausta ja erillään maakunnan järjestämisvastuusta ja palveluntuotannosta? Tässä tapauksessa palvelut olisivat kunnan omille kuntalaisilleen tarjoamia laissa säädetyn julkisen järjestämisvastuun ulkopuolisia/ylimääräisiä palveluja. (K/E) Perustelut sekä Kyllä että Ei

KYLLÄ:

Perustelu: Tämä kysymys koskee enemmän politiikkaa kuin terveydenhoitoa. Kuntien itsemääräämisoikeuden nimissä olkoon oikeus tuottaa palveluja, jos varaa on.

A. Mikäli kunnilla olisi oikeus tuottaa palveluja omalla verorahoituksellaan, kuinka todennäköisesti kuntanne käyttäisi tätä oikeutta? Erittäin todennäköisesti 5 – 1 Hyvin epätodennäköisesti.

Vastaus 3

Kysymys 5

Mikä on kuntanne **ensisijainen näkemys** kuntien roolista toimia sote-palvelujen tuottajana? Laittakaa järjestykseen ne vaihtoehdot, joihin edellä kysymysten 1-4 osalta vastasitte ”Kyllä”. Mikäli vastasitte kaikkiin edellä esitettyihin vaihtoehtoihin EI, niin teidän ei tarvitse vastata kysymykseen.

A. Kunnalla olisi oikeus tuottaa laissa määriteltyjen kriteerien perusteella tai tietyissä laissa määritellyissä tehtävissä palveluja ilman, että maakunnalla olisi harkintavaltaa kunnan roolista palvelun-tuottajana. Maakunta rahoittaisi palveluja laissa säädettyjen kriteerien perusteella. (Kysymys 1)

B. Kunnalla olisi mahdollisuus tuottaa palveluja maakunnan harkinnan ja maakunnan kanssa tehtävän sopimuksen perusteella. Korvaus määräytyisi sopimuksen perusteella. (Kysymys 2)

C. Kunnalla olisi laissa säädetty velvollisuus tuottaa määritellyjä palveluja ja korvauksen perusteesta säädettyihin lailla. (Kysymys 3)

D. Kunnalla olisi oikeus (yleisen toimivallan perusteella) tuottaa palveluja omalla verorahoituksellaan ilman, että maakunta määrittäisi sen palvelutuotantoa tai maksaisi sille korvausta. (Kysymys 4)

Vastaus:

I B

II C

III D

IV A

Kysymys 6

Mikäli vastasitte johonkin edellä olevista kysymyksistä 1-4 ”Kyllä”, mitä palveluita katsotte tarkoituksenmukaiseksi kuntien tuottaa ja miksi?

Sosiaalihuolto– mitä palveluja ja tehtäviä (K/E) ja avovastaus perusteluihin

Lähipalvelut (1-13) voisi olla hyvä tuottaa kunnassa (Maakunnan ohjauksessa). Päihdetyöstä (14) eteenpäin ovat kyseessä erityistason palveluista joiden on hyvä olla Maakunnan hallinnoitavana.

1. Sosiaalihuollon ohjaus ja neuvonta (Sosiaalihuoltolaki, SHL 6§)
2. Rakenteellinen sosiaalityö (SHL 7§)
3. Erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden hyvinvoinnin seuraaminen ja edistäminen (SHL 8§)
4. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen (SHL 9§)
5. Palvelujen kehittäminen kasvatuksen tukemiseksi (SHL 10§)
6. Sosiaalityötä (SHL 15§);
7. Sosiaaliohjausta (SHL 16§);
8. Sosiaalista kuntoutusta (SHL 17§);
9. Perhetyötä (SHL 18§);
10. Kotipalvelua (SHL 19§);
11. Kotihoitoa (SHL 20§);
12. Asumispalveluja (SHL 21§); 2(2)
13. Liikkumista tukevia palveluja (SHL 23§);
14. Päihdetyötä (SHL 24§);
15. Mielenterveystyötä (SHL 25§);
16. Kasvatus- ja perheneuvontaa (SHL 26§);
17. Lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvontaa (SHL 27§);
18. Vammaispalveluja (Kehitysvammalain ja vammaispalvelulain perusteella annettavat palvelut)
 1. jatkokysymys: mitä tarkemmin;
19. Kuntouttavaa työtoimintaa (Laki kuntouttavasta työtoiminnasta)
20. Oppilas- ja opiskeluhuollon kuraattoritoimintaa (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki)
21. Kaikkea edellä olevaa
22. Jotain muuta, mitä?

Terveydenhuolto – tehtävä (K/E) ja avovastaus perusteluihin

Vastaus:

Mikäli mennään maakuntamalliin, järjestämisvastuullinen maakunta sopimuksellisesti antaa joitain tehtäviä kunnan tehtäviksi. Tällöin alla olevista palveluista kunta voisi tuottaa palveluja 1-6. Nämä palvelut ovat lähtökohtaisesti lähipalveluja, eivätkä ole niin liityksissä todennäköisesti alueellisesti tuotettavaan sairaanhoidon palveluihin, kuin palvelut 9-17. Palvelut 7 ja 8 taas ovat niin vähäväkisiä erillisiä osaamisalueita, että niitä kannattaa tuottaa alueellisesti / maakunnallisesti.

1. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kunnassa (Terveydenhuoltolaki, TervHL 12§)
2. Terveysneuvonta ja terveystarkastukset (TervHL 13§)
3. Seulonnat (TervHL 14§)
4. Neuvolapalvelut (TervHL 15§)
5. Kouluterveydenhuolto (TervHL 16§)
6. Opiskeluterveydenhuolto (TervHL 17§)
7. Työterveyshuolto (TervHL 18§)
8. Ympäristöterveydenhuolto (TervHL 21§)
9. Avosairaanhoito: yleislääketieteen alaan kuuluva (TervHL 24§)
 - a. yleislääketieteen alaan kuuluva, terveydenhuollon ammattihenkilön suorittama, sairauksien tutkimus, toteaminen ja hoito sekä näihin kuuluvat laboratorio- ja kuvantamispalvelut ja kuntoutustarpeen arviointi
10. Avosairaanhoito: muu kuin yleislääketieteen alaan kuuluva, (TervHL 24§)
 - a. muu kuin yleislääketieteen alaan kuuluva, terveydenhuollon ammattihenkilön suorittama, sairauksien tutkimus, toteaminen ja hoito sekä näihin kuuluvat laboratorio- ja kuvantamis-palvelut ja kuntoutustarpeen arviointi;

11. *Sairaanhoito yleislääkärijohtoisella vuodeosastolla, (TervHL 24§)*
12. *Kotisairaanhoito (TervHL 25§)*
13. *Suun terveydenhuolto (TervHL 26§)*
14. *Mielenterveystyö (TervHL 27§)*
15. *Päihdetyö (TervHL 28§)*
16. *Lääkinnällinen kuntoutus (TervHL 29§)*
17. *Ensihoito, (TervHL 39)*
18. *Kaikkea edellä olevaa*
19. *Jotain muuta, mitä?*

7. Vapaa sana aiheesta ja terveiset ministeriölle

Maakuntamallin valmistelussa tulee huomioida maakuntien suuri erilaisuus. Sama malli ei käy kaikkiin maakuntiin. Mikäli koko Suomi halutaan pitää asuttuna, niin harvaanasuttujen alueiden erityispiirteet tulee ottaa huomioon. Tähän ei tulla koskaan pääsemään, mutta tarvearvioon perustuvat riittävät palvelut on taattava. Vähempien palvelujen vastapainona meillä on puhdas luonto, yöttömät yöt, oikeat talvet, revontulet, turvallinen ympäristö ja välittävät ihmiset.

8. Yhteystiedot: Tornion kaupunki